

19. 9. 2018

Vezměte, prosíme, na vědomí, že text článku odpovídá platné právní úpravě ke dni publikace.

Sdílení fotografií na internetu ve světle judikatury Soudního dvora Evropské unie

Soudní dvůr Evropské unie svým rozsudkem ve věci C-161/17 ze dne 7. srpna 2018 blíže definoval pravidla pro užívání fotografií na internetu. Za povšimnutí přitom stojí zejména v rozsudku uvedený právní názor soudu, že zveřejnění fotografie na webových stránkách vyžaduje souhlas autora, a to i v případech, kdy byla taková fotografie již dříve se souhlasem autora zveřejněna na jiných webových stránkách.

Rödl & Partner

Předmětem sporu v původním řízení bylo zveřejnění fotografie na internetových stránkách střední školy v Severním Porýní-Vestfálsku (SRN), a to bez souhlasu autora fotografie. Žačka školy zahrnula do svého referátu fotografii, kterou stáhla z veřejně přístupných webových stránek o cestování a k této fotografii připojila odkaz na tyto webové stránky. Škola referát žačky zveřejnila na svých webových stránkách, a to včetně předmětné fotografie. Zatímco na webové stránky o cestování byla fotografie umístěna po předchozím souhlasu autora fotografie, v případě webových stránek školy tomu tak již nebylo.

Proti výše uvedenému zveřejnění se autor fotografie ohradil a podal proti zřizovateli školy žalobu na odstranění fotografie z webových stránek a o náhradu škody. Jako důvod tohoto podání autor mimo jiné uvedl, že souhlas se zveřejněním fotografie poskytl pouze provozovatelům konkrétních cestovatelských webových stránek. Spor se dostal až k německému Spolkovému soudnímu dvoru, který se mimo jiné zabýval otázkou, zda byl k uveřejnění fotografie na webových stránkách školy rovněž nutný souhlas autora fotografie, když autor takový souhlas již dříve poskytl v případě webových stránek o cestování.

Dle názoru Spolkového soudního dvora byl pro zodpovězení výše uvedené otázky stěžejní výklad čl. 3 odst. 1 Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2001/29/ES ze dne 22. května 2001 o harmonizaci určitých aspektů autorského práva a práv s ním souvisejících v informační společnosti. Konkrétně se přitom jednalo o výklad toho, že členské státy Evropské unie mají autorům poskytnout výlučné právo udělit svolení nebo zakázat jakékoliv sdělení jejich děl veřejnosti včetně zpřístupnění jejich děl veřejnosti takovým způsobem, že veřejnost má k těmto dílům přístup z místa a v době, které si zvolí.

Spolkový soudní dvůr předmětné soudní řízení přerušil a Soudnímu dvoru Evropské unie předložil předběžnou otázku, zda sdělování veřejnosti ve smyslu čl. 3 odst. 1 výše uvedené směrnice zahrnuje rovněž zpřístupnění fotografie na jiných (dalších) webových stránkách, než na těch, u kterých autor fotografie již dříve bez jakéhokoli omezení na zveřejnění souhlasil se zveřejněním fotografie. Pro úplnost je nutno dodat, že fotografie byla v uvedeném případě posouzena jako jedinečný výsledek tvůrčí duševní činnosti – autorské dílo.

O sdělování díla veřejnosti se dle ustálené judikatury Soudního dvora Evropské unie jedná tehdy, pokud má k dílu přístup (a to i jen potenciálně) blíže neurčený relativně vysoký počet osob (viz např.

rozsudek ze dne 13. února 2014, Svensson a další, C-466/12, EU:C:2014:76, bod 21). Nadto musí být naplněno jedno ze dvou kritérií, a sice že se jedná o sdělování díla veřejnosti prostřednictvím jiné technologie, než prostřednictvím které bylo dílo doposud veřejnosti již sdělováno, anebo sdělování díla takzvané nové veřejnosti (viz níže).

V posuzovaném případě bylo nesporné, že fotografie byla na webových stránkách školy zveřejněna pomocí stejné technologie jako na cestovatelských stránkách. Soudní dvůr Evropské unie se však zaměřil na posouzení toho, zda v případě nahrání/uploadu fotografie na webové stránky školy byla tato fotografie zpřístupněna nové veřejnosti a tedy došlo k dalšímu užití díla, pro které je nutno vyžadovat souhlas autora.

Nová veřejnost - hypertextový odkaz vs. upload

Novou veřejností je možno ve spojení se sdělováním autorských děl rozumět okruh takových osob, které nositelé autorského práva nebrali v potaz při udělování souhlasu s prvotním sdělením jejich díla veřejnosti (viz například rozsudek ze dne 8. září 2016, GS Media, C-160/15, EU:C:2016:644, bod 37). Právě v tomto ohledu se zásadně liší posuzování hypertextových odkazů vložených na webové stránky, které jsou odkazem na díla umístěná se souhlasem autora na jiných webových stránkách od nahrání (uploadu) samotných děl na webové stránky.

Dle ustálené judikatury Soudního dvora Evropské unie nedochází při šíření fotografií pomocí hypertextových odkazů ke sdělování děl nové veřejnosti (za předpokladu, že zveřejnění fotografie nebylo chráněno žádnými omezujícími opatřeními; viz např. rozsudek ze dne 13. února 2014, Svensson a další, C-466/12, EU:C:2014:76, body 25 a 26). Jinými slovy jde o případy, kdy třetí osoba na webové stránky umístí hypertextový odkaz na fotografii, která byla již dříve se souhlasem autora uveřejněna na jiné webové stránce. Hypertextový odkaz uživatelům internetu v podstatě jen zprostředkuje přístup k původní webové stránce, na níž je fotografie umístěna a k takovému umístění, a to především, dal autor souhlas. V takovém případě je fotografie sdělována a přístupná pouze na původní webové stránce. Dle Soudního dvora Evropské unie tak hypertextové odkazy přispívají k řádnému fungování internetu tím, že umožňují šíření informací.

Výše uvedené se ovšem zásadně liší od případů, kdy je fotografie stažena z původní webové stránky a nahrána/uploadována na jinou webovou stránku. Na předmětném sporu lze znázornit, že autor fotografie vzal při udělení souhlasu se zveřejněním fotografie v potaz skutečnost, že fotografii uvidí pouze návštěvníci konkrétních cestovatelských webových stránek. Tomu ovšem nelze přisuzovat, že autor fotografie souhlasil také s tím, že k fotografii budou mít přístup návštěvníci jiných webových stránek, tedy i webových stránek střední školy. Tito návštěvníci představují dle Soudního dvora Evropské unie tzv. novou veřejnost, které fotografie je anebo potenciálně může být sdělována. Navíc skutečnost, zda byla fotografie na původních webových stránkách nějakým způsobem omezena co do užití uživateli internetu či nikoliv, je na rozdíl od hypertextových odkazů dle Soudního dvora Evropské unie irelevantní (viz předmětný rozsudek ze dne 7. srpna 2018, Renckhoff, C-161/17, ECLI:EU:C:2018:634, bod 36).

Výkon autorských práv - hypertextový odkaz vs. upload

Další zásadní rozdíl mezi hypertextovým odkazem na fotografii a samotným nahráním/uploadem fotografie na jiné webové stránky spočívá ve způsobu výkonu autorských práv. Pokud se jedná o hypertextové odkazy, dochází ke sdělování fotografie veřejnosti prostřednictvím těchto odkazů plně v souladu s vůlí autora. Nepřeje-li si autor, aby fotografie dále byla zpřístupňována veřejnosti, odvolá souhlas s jejím umístěním na původních webových stránkách. Odstranění fotografie z původních stránek nutně znamená, že se veškeré hypertextové odkazy na takovou fotografii stanou

nefunkčními, případně vedou na stránku, na které se však již žádná odpovídající fotografie nenachází. Při nahrání/uploadu fotografie na další webové stránky ovšem dojde k nezávislému sdělení. Odstranění fotografie z původních stránek tak nemá žádný vliv na zveřejnění fotografie na jiných webových stránkách.

Soudní dvůr Evropské unie zastává v této otázce názor, že autorovi díla musí být dále zachováno právo udělit licenci k užívání fotografie vícero subjektům a požadovat za takovou licenci úplatu. Pokud by k dalšímu sdělení fotografie na jiných webových stránkách již nebyl nutný souhlas autora a udělení licence, nemohl by autor uplatňovat nároky na odměnu za použití své fotografie (viz předmětný rozsudek ze dne 7. srpna 2018, Renckhoff, C-161/17, ECLI:EU:C:2018:634, bod 34).

Závěrem

Lze shrnout, že judikatura Soudního dvora Evropské unie směřuje k naplňování požadavků evropských právních předpisů na zavedení a udržování vysoké úrovně ochrany autorů včetně práva na poskytnutí odměny za užívání autorských děl. Ani digitální svět nesmí taková práva potlačit, neboť tu není důvod, proč by autorská práva v internetovém prostředí měla užívat nižší ochrany, než ve světě „reálném“.

K posuzovanému případu lze přitom poznamenat, že se Soudní dvůr Evropské unie nezabýval otázkou, zda ke sdělování díla veřejnosti došlo za účelem zisku či nikoli. Toto kritérium se tedy zdá být stejně irelevantní jako skutečnost, že byl pod fotografií uveden odkaz na webové stránky, ze kterých byla fotografie stažena. V dnešním internetovém prostředí přitom není výjimkou, že jsou fotografie užívány ať už v rámci sociálních sítí či publikační nebo obchodní činnosti bez souhlasu jejich autora a právě s uvedením odkazu na jiné webové stránky, kde byla fotografie získána. Soudní dvůr Evropské unie však v předmětném rozsudku dává jasně najevo, že takový postup není ani nemůže být považován za žádoucí. Je však otázkou, zda nejen podnikatelé, ale také běžní uživatelé internetu výše citovaný rozsudek zaregistrují a jak se k této věci postaví běžná praxe.

Mgr. Lucie Kianková, BA
advokátka / IP & IT Law Team Leader

Tereza Košková, LL.M. (WU)

[Rödl & Partner, advokáti, v.o.s.](#)

Platněřská 2
110 00 Praha 1

Tel.: +420 236 163 111
Fax: +420 236 163 799

e-mail: prag@roedl.com

© EPRAVO.CZ - Sběrka zákonů, judikatura, právo | www.epravo.cz

Další články:

- [Návrh nového zákona o digitální ekonomice](#)
- [Byznys a paragrafy, díl 30.: Jednání za s.r.o. - zápis jednatelského oprávnění do obchodního rejstříku](#)
- [Předběžné opatření a další instituty k ochraně věřitelů při přeměnách](#)
- [Promlčení zápůjčky bez určení splatnosti v judikatuře Nejvyššího soudu](#)
- [Rozvod s mezinárodním prvkem a související otázky péče o děti a výživného](#)
- [Příkaz a příkaz na místě v přestupkovém řízení vedeném orgány inspekce práce](#)
- [Letiště a letecké stavby](#)
- [Problematické aspekty změn v úpravě odpovědnosti za škodu způsobenou vadou výrobku](#)
- [Autonomní mobilita optikou české legislativy. Kdy se na silnicích dočkáme vozidel bez řidiče?](#)
- [Rodičovská odpovědnost po novele občanského zákoníku: Jak nové principy rovnosti, spolupráce a ochrany dítěte mění praxi soudů a rodin](#)
- [Lhůta a povinnosti při vyrozumění oznamovatele o výsledku posouzení oznámení](#)